

KAKOVOST VIMENA

Darja Prevalnik, Janja Urankar,
Špela Malovrh, Milena Kovač

Razvoj vimena

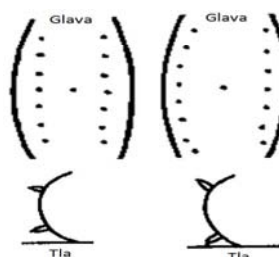
- Ob rojstvu skromno razvito
 - pomembno število funkcionalnih seskov
 - napake pri seskih (slepi seski)
- Pomembna obdobja
 - priprava mladice na prvo prasitev
 - oskrba v (prvi) laktaciji
- Oskrba v času vzreje pl. podmladka

Število seskov v populaciji KP

- Štejemo od leta 2007 (selekcionist, rejci)
- Seske štejemo pri vseh živorojenih pujskih
 - Povprečno 14.27 seska
 - Med spoloma ni bilo razlik
 - 95 % pujskov 13 do 15 seskov
 - 99 % pujskov 12 do 17 seskov
 - 14.04 seska v letu 2007, 14.38 leta 2012
- Razlike med D in L stranjo praktično ni
- Razlike med očeti
- Ali dobro ločujemo funkcionalne seske pri pujskih?

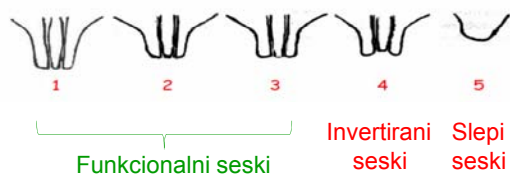
Razporeditev seskov

- Mlečne žleze vzdolž trebuha v dveh vrstah
- Položaj seskov - dostop vsem pujskom hkrati

Kakovost seskov

- Lestvica 1 do 5 (Muirhead in Alexander, 1997)

Preveritev funkcionalnih seskov

- Ob rojstvu
 - Presoja genetskih sposobnosti prašičev
 - Na moških in ženskih živalih
 - Kasneje možne dodatne poškodbe
- Odbira ob spolni zrelosti (preizkusu)
 - Potencial mladice za vzrejo sesnih pujskov
 - Število in razporeditev seskov
- Izločevanje pred odstavitvijo

“Poenostavitev” pri KP pasmi

- Čim prej po rojstvu
- Najkasneje ob označitvi (1 teden po rojstvu)
- **BREZPOGOJNO pred**
 - združevanjem svinj s pujski
 - prestavljanjem pujskov
 - odstavljanjem pujskov
- **Kupec ob nakupu plemenskega podmladka**

Funkcionalni seski - mladica

Seski pri mladica

- 6 do 7 parov enakomerno porazdeljenih seskov
- Število je lahko liho (40 %)
- Medsebojna razdalja 6 do 7.5 cm
- Brez slepih seskov

Priprava mladic na prasitev

- **Krmljenje**
 - Zagotovimo ustrezno rast mladih živali
 - Vključevanje kakovostne voluminozne krme
 - Zagotoviti dovolj energije in beljakovin
 - Slama ni krmilo, je material za zaposlitev
- **Uhlevitev**
 - Praviloma ločeno od starih svinj
 - Ležišča na polnih, s slamo nastlanih tleh
 - Preprečimo poškodbe seskov
- **Izkušnje**
 - Opazovanje živali in reagiranje

Vzreja plemenskega podmladka ni pitanje

Funkcionalni seski – stara svinja

Oskrba v zadnji tretjini brejosti

- Povečan obrok krme
 - Večja rojstna masa pujskov
 - Boljša preživitvena sposobnost
 - Telesne rezerve in mlečnost svinje
- Pravilna sestava obroka
- Presoja kondicije

Kondicija pred prasingom

- Dobra kondicija
- Lepo razvito vime
- Obetajoča mlečnost

Med laktacijo

- Pogostost sesanja
- Krmljene svinje v laktaciji
 - Pet obrokov od jutra do večera
 - Kakovost krme
 - Omejene količine voluminozne krme
- Stalen dostop do pitne vode
 - Napajalnik z zadostnim pretokom
- Temperatura v hlevu
 - Svinja hladno (15°C)
 - Pujski toplo (> 30°C) zaprto gnezdo
- Število sesnih pujskov

Pregled pred odstavitvijo

- Genetskih vrednosti svinje
- Produktivnosti svinje
- Rasti in vitalnosti pujskov
- Izenačenosti in velikosti gnezda
- Svinje
 - Starosti
 - Zunanosti (kondicija, noge, vime ...)

Napake seskov - peseski

Napake seskov - število

Neizenačeno vime

Vplivi na razvoj vimena

- Prehrana v času
 - Vzreja mladice
 - Zadnja 1/3 brejosti
 - Laktacija
- Oskrba z vodo
- Starost svinje
- Način uhlevitve
- Pogoji reje
- Kondicija svinje
- Število živorojenih pujskov
- Masa pujskov
- Pogostost sesanja
- Genetika
 - Pasma
 - Hibrid
 - Plemenska vrednost

Vloga rejca

- Prepoznavna in šteje seske
 - Težje osvojiti veččino v majhnih rejah (manj prakse)
 - Manj možnosti strokovne pomoči
 - Več tolerantnosti v ljubiteljskih rejah
- Zapiše število
- Uporabi (ali ne) pri odbiri plemenskega podmladka

Velika odgovornost

Zaključek

- Seske štejemo prepozno in premalokrat
- Štejemo
 - Ob rojstvu
 - Ob nakupu
 - Ob spolni zrelosti
 - Pred odstavitvijo
- Preprečujemo poškodbe